

ДЕТСКА ГРАДИНА "ВАСИЛ ЦАКОВ"
с. БЪРКАЧ, общ. Д. ДЪБНИК, ул. "А. ДИМИТРОВ" №4; тел: 0879992806
e-mail: info-1500525@edu.mon.bg

Утвърждавам:
Директор:.....
/ С. Данова /
15.09.2023г.

Програмна система
НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА
ЗА УЧЕБНАТА 2023 / 2024 ГОД.

Настоящата програмна система е приета на заседание на педагогическия съвет

Протокол № 6/ 14.09.2023г., Решение № 1.1

Програмната система, разработена за детска градина „ Васил Цаков” с. Бъркач, общ. Долни Дъбник, е цялостна концепция за развитие на детето и придобиване на компетентности по всички образователни направления, чрез подходи и форми на педагогическо взаимодействие, които са в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование, Наредба № 5 и Държавните образователни стандарти за предучилищното образование.

Програмната система отговаря на следните изисквания:

1. Създава условия за придобиването на компетентностите по всяко от образователните направления;
2. Отчита спецификата на детската градина;
3. Съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата в смесената група.

Основните приоритети, заложи при нейното разработване са:

- Детето е център и субект в педагогическото взаимодействие;
- Осигуряване на равни шансове за всички деца при отчитане на индивидуалните темпове на детското развитие;
- Образователно съдържание, осигуряващо възможности за еднакъв достъп на всички деца, без разлика на етническа и религиозна принадлежност;
- Развитие на социално важни качества и умения;
- Ефективна система за проследяване на резултатите от процеса на усвояване на знания, умения и отношения.

Принципи:

- достъпност, постигната чрез игрови мотиви в планираните форми на взаимодействие;
- системност и последователност при поднасяне на образователното съдържание;
- принцип на научност, реализиран чрез представяне на точни и правилни понятия по подходящ за детската възраст начин;
- диференциран и индивидуален подход в работата с децата.

Основна цел:

„Цялостно развитие на детето и създаване на условия за изява на индивидуалния му потенциал и емоционално благополучие”.

Допълнителни цели:

1. Осигуряване на образователен процес, съобразен с образователните направления и образователните ядра, определени от държавните образователни стандарти.
2. Осигуряване на взаимодействие между дейностите на детето, в съответствие със задачите по образователни направления и образователните ядра към всяко направление.
3. Приложение на основни и допълнителни подходи и форми на педагогическо взаимодействие, съобразени с възрастта на децата и постигане на компетентностите, определени в държавните образователни стандарти за предучилищно образование.
4. Присъствие на игрови ситуации и игрови подходи в образователния процес по всички направления.
5. Осигуряване на баланс между Програмната система и необходимостта от постоянно усъвършенстване и актуализиране на Стратегията за развитие на детската градина.

Подходи на педагогическо взаимодействие:

- Осигуряване на равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всяко дете с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.
- Приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете- възрастова и етническа, и на разнообразието от потребности на всички деца

чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота на общността.

- Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на детето, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
- Системен подход на организация и сътрудничество с другите образователни институции в областта на образованието на всички равнища – управление и екипност, използване на други педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда;
- Гъвкавост и динамичност на процеса на предучилищно образование, съобразно потребностите на децата и в зависимост от спецификата на обществения живот.

Форми на педагогическо взаимодействие:

Педагогическото взаимодействие в детската градина се организира в основна форма и в допълнителни форми, в съответствие с разработената и прилаганата в детската градина програмна система при зачитане на потребностите и интересите на децата.

Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра.

Педагогическите ситуации трябва да осигуряват компетентностите, определени в държавните образователни стандарти за предучилищно образование.

Образователни направления по които ще се провеждат педагогически взаимодействия:

- Български език и литература;
- Математика;
- Околен свят;
- Изобразително изкуство;
- Музика;
- Конструиране и технологии;
- Физическа култура.

Допълнителните форми се организират по преценка на учителя и са свързани с цялостната организация на деня в групата. Те се организират извън времето за педагогически ситуации. Чрез тях се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, допринасящи за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето.

Допълнителните форми се съобразени с възможностите на детската градина и с интересите и възрастта на децата. Те активизират мисленето, стимулират въображението, разширяват познанията, обогатяват впечатленията, мотивират и провокират детето за възможно най-добра себеизява.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, организирани от учителите извън времето за педагогически ситуации за всички деца в нашата детска градина са:

- Модул „Интеркултурно и гражданско образование”

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Работа в този клуб е насочена към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности.

Цели:

1. Изграждане на автономна и активна личност, която разбира общочовешките ценности и човешките права;
2. Разбиране и приемане от детето равнопоставеността на всички в обществото;
3. Осъзнаване от всяко дете на своята културна идентичност;
4. Взаимодействие на детето по уважителен начин с членовете на семейството си и другите хора;

Задачи:

1. Придобиване на знания за жизненоважни социални сфери (семейство, училище, малка общност и др.)
2. Изграждане у децата на граждански нагласи и умения;
3. Усвояване на общочовешки ценности и на законите на демократичната държава;
4. Запознаване по достъпен начин с устройството и дейността на българската държава и Европейския съюз, както и на гражданското общество;
5. Ориентиране на детето в процесите на динамично променящия се съвременен свят и създаване отговорно поведение за участие в обществения живот

- Модул „Здравно образование”

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Работа в този клуб е насочена към придобиване на компетентности, свързани със здравето.

Цел:

Изграждане на личност, която опазва и подобрява здравето си и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните.

Задачи:

1. Овладяване на обем здравни познания за околната среда, биологичните особености, човешките взаимоотношения, рискови фактори основа и предпоставка за здравословен начина на живот.
2. Формиране на здравно съзнание, убеждения и чувства, на самооценка и отговорност на детето, на ново отношение към здравето като основна ценност, на мотивация за здравно поведение;
3. Изработване на социални умения и навици за здравословен избор на поведение, на здравословна култура и активна позиция към личното и обществено здраве.

- Модул „Приказки”

На децата ще се предлагат приказки, интересни за тях, които се използват за основа при изучаване на книжовните форми на българския език. Възприемането и упражняването на произношението са от голямо значение за подготовката за училище на децата, невладеещи добре български език, каквито са повечето в разновъзрастовата ни група.

Цели:

1. Правилно слушане.
2. Способност да разбират текст.
3. Слушане и говорене.

Задачи:

1. Да разберат това, което им се говори, четете или разказва;
2. Да проследят причинно – следствената връзка в дадена приказка;
3. Да проследят последователността на действието приказката;
4. Да предположат как ще се развие действието по- нататък;
5. Да разграничат началото от останалата част и края на приказката;
6. Да разграничават фантазия от реалност;
7. Да направят заключение за действията и постъпките на героите;
8. Да разиграят част от приказка;
9. Да откриват детайли в илюстрации към приказки.

- **Вътрешнообразователен проект „За нашата трапеза“**

Проектът е подготвен от учителя на разновъзрастовата група Милена Мичева

Тип на проекта: групов

Продължителност на проекта: учебната 2023-2024г.- най- малко едно занимание месечно

Участници в проекта: деца от разновъзрастовата група, учители на групата и родители.

Децата ще влязат в ролята на готвачи и ще придобият ценни кулинарни умения, с които ще приготвят вкусна храна характерна за настоящия годишен сезон или за конкретен празник през определен месец на годината. Те ще приготвят и декорират ястия с помощта на майки, баби, учители, а след това ще се насладят на своя труд и ще похапват сладко това, което са приготвили. Така те ще развиват умения и сръчност, естетически вкус и въображение, ще упражняват фината моторика, учейки се да оценяват вкуса и качеството на храната. Детето ще научи нещо ново свързано с традиции и обичаи, ще твори; ще се чувства успяло след като види резултата от труда си; ще се радва, че е участвало в създаването на вкусна храна за трапезата.

Цели на проекта:

- Овладяване на знания за сезоните, обичаите и празниците чрез приготвяне на традиционна храна свързана с тях.
- Усвояване полезни знания и умения за здравословно готвене и хранене
- Развиване техните сръчност и въображение при работа с хранителни продукти.
- Развиване умения за екипност в игра и работа
- Запознаване децата с подходяща литература по темите за отделните месеци.

Очаквани резултати:

- Обогаляване знанията на децата за различните хранителни продукти и за какво могат да бъдат използвани те.
- Спазване на правила, които помагат да се сготви добре всяка детска рецепта: задължително измиване ръцете преди готвенето, подреждане необходимите продукти и съдове на масата, преди да започване на работа, измиване плодовете и зеленчуците, използване дъска за рязане.
- Развитие на творческите заложби на всяко дете.
- Насърчаване уменията за работа в екип в съвместните дейности.
- Развиване на сръчност и точност при приготвянето на продуктите

- Оформени идеи у децата за работа с разнородни хранителни продукти
- Предиизвикване интерес в нови светове на детето
- Предлагане от детето на свой собствен план за работа

Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие:

Педагогическите ситуации като основна форма на педагогическо взаимодействие се организират само в учебно време.

Разпределянето на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмичното разпределение. Поради наличие на деца за задължително предучилищно образование в групата хорариума на педагогическите ситуации е съобразен с минималния общ седмичен брой за четвърта възрастова група - 17.

1. Български език и литература – 3 броя; + 2 допълнителни
2. Математика – 3 броя;
3. Околен свят – 2 броя;
4. Изобразително изкуство – 2 броя;
5. Музика – 2 броя;
6. Конструиране и технологии – 2 броя;
7. Физическа култура – 3 броя.

при целодневната организация на предучилищно образование в нашата детска градина.

Все повече деца от ромски произход, невладеещи добре български език подлежат на задължително предучилищно образование в нашата детска градина. Освен това някои деца постъпват в детска градина много късно - едва на 5-6 години. Централно място на тяхната подготовка е овладяването на книжовните форми на български език в условията на комуникация и общуване с връстниците на официалния език.

Това налага провеждането на още две допълнителни ситуации по български език и литература.

ДНЕВЕН РЕЖИМ

на ДГ „Васил Цаков” с.Бъркач, общ.Долни Дъбник
с целодневна организация в учебно време
за учебната 2022/2023 година
Детската градина работи от 06:30 часа до 18:30 часа

№	Форми на педагогическо взаимодействие	Начален час
1.	Дейности по обучение, социализация, възпитание и отглеждане на децата: - прием на децата; - дейности по избор; - утринна гимнастика	06:30 часа
2.	Подготовка за закуска и закуска	08:30 часа
3.	Основни форми на педагогическо взаимодействие: - педагогически ситуации	09:00 часа 09:00-09:30ч; 09:40-10:10ч
4.	Подкрепителна закуска	10:15 часа 10:15-10:30ч
5.	Основни форми на педагогическо взаимодействие: педагогическа ситуация- в понеделник, вторник и четвъртък	10:30-11:00ч

6.	Дейности по обучение, социализация, възпитание и отглеждане на децата: <ul style="list-style-type: none"> - допълнителни форми; - дейности по избор; - индивидуална работа; - игри, разходки 	11:10 часа 11:10ч-11:40ч - 12:00ч
7.	Подготовка за обяд, обяд	12:00 часа
8.	Подготовка за сън, следобеден сън	12:30 часа
9.	Подготовка за раздвижване, раздвижване след сън	15:00 часа
10.	Следобеден тоалет и следобедна закуска	15:30 часа
11.	Основни форми на педагогическо взаимодействие: <ul style="list-style-type: none"> - педагогически ситуации 	16:00-16:30 часа
12.	Дейности по обучение, социализация, възпитание и отглеждане на децата: <ul style="list-style-type: none"> - допълнителни форми; - дейности по избор; - игри 	16:40-17:10часа 17:20часа
13.	Изпращане на децата	до 18:30 часа

Дневен режим за неучебно време

№	Форми на педагогическо взаимодействие	Начален час
1.	Дейности по обучение, социализация, възпитание и отглеждане на децата: <ul style="list-style-type: none"> - прием на децата; - дейности по избор; - утринна гимнастика 	06:30 часа
2.	Подготовка за закуска и закуска	08:30 часа
3.	Дейности по обучение, социализация, възпитание и отглеждане на децата: <ul style="list-style-type: none"> - допълнителни форми организирани от учителя 	09:00 часа
4.	Подкрепителна закуска	10:00 часа
5.	Дейности по обучение, социализация, възпитание и отглеждане на децата: <ul style="list-style-type: none"> - дейности по избор; - индивидуална работа; игри, разходки	10:20 часа
6.	Подготовка за обяд, обяд	12:00 часа
7.	Подготовка за сън, следобеден сън	12:30 часа
8.	Подготовка за раздвижване, раздвижване след сън	15:00 часа

9.	Следобеден тоалет и следобедна закуска	15:30 часа
10.	Дейности по обучение, социализация, възпитание и отглеждане на децата: - допълнителни форми; - дейности по избор; - игри	16:00 часа
11.	Изпращане на децата	до 18:30 часа

Тематично разпределение за смесена възрастова група:

Тематичното разпределение осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата. То е разработено, като се отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда; взаимствано в голямата си част през учебната 2023-24г.от издателство „Изкуства“, като част на „КЛЕТ“ООД.

- Тематичното разпределение по образователните направления за се характеризира с:
- Ритмично и балансирано разпределение на образователното съдържание по теми, месеци и седмици.
  - Принадлежност на всяка тема към съответно образователно ядро.
  - Очаквани резултати от работата по всяка тема за децата в групата ни.

Методи за проследяване постиженията на децата:

Проследяването на резултатите от образователния процес в разновъзрастовата група има следните задачи:

- да се проверява ефективността на отделните подходи и форми на педагогическо взаимодействие;
- да се проследяват резултатите от образователния процес: по образователни направления; общо за детската група; по отношение на всяко дете;
- на базата на тези резултати да се планира образователния процес по дейности и образователни направления;
- съобразяване на образователния процес с индивидуалните особености на децата в разновъзрастовата ни група.

Проследяването на резултатите на децата определяме в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата в групата по образователни направления.

Проследява се цялостното развитие на детската личност; придобиването на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешно преминаване на детето към училищно образование.

Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява на три етапа: в началото, в средата и края на учебната годината.

За три годишните деца – в началото на учебната година се провежда обследване, чрез наблюдение на показателите за ранно детско развитие: здраве, физическо и двигателно развитие; езиково, познавателно, социално и емоционално развитие; активност, игра и учене.

Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата и се отразяват в детско портфолио. Съдържанието на портфолиото се определя с Правилника за дейността на детската градина. В края на предучилищното образование

с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.

Детската градина издава удостоверение за задължително предучилищно образование на децата в края на предучилищното образование. Удостоверението се издава в срок до 31 май на съответната учебна година и описва готовността на детето за постъпване в първи клас и е в съответствие с очакваните резултати. В удостоверението може да се правят препоръки за насърчаване и мотивиране за участие на детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие. Проследяването на постиженията на детето имат за цел да ни дадат обективна информация за детското развитие и отговор на следните въпроси:

- Каква е степента на развитие на знания, умения по образователните направления;
- Как да изградим подходяща педагогическа стратегия за развитие на детето;
- Как да включим родителите като партньори в този специфичен етап от детското развитие.

Оценяването се извършва с провеждане на интервю с всяко дете върху предложени познавателни задачи по теми.

Основни методи, които прилагаме за установяване постиженията на детето са: тестови метод, анализ и сравнение на резултатите, наблюдението като допълнителен метод. В изследването използваме тестови задачи и дидактични игри, игри за установяване равнището на представите, уменията и отношенията по отделните ядра на образователното съдържание по всички направления. Чрез регистриране на отговорите на децата като правилни и неправилни се получават количествени резултати и на тази основа се уточнява степента на развитие. Резултатите от оценяването на постиженията се отчитат чрез точкова система при изпълнение на задачата. Оценката е тристепенна, като степените са: ниско равнище, средно равнище и високо равнище. Сборът от точките, сравнен с тези три степени, формира общото равнище на постиженията на всяко дете. На родителски срещи и по време на консултациите с родителите, учителите ги информират за индивидуалните резултати на детето и регистрирани постижения и пропуски в знанията и уменията. Информацията, която получават е позитивна, обективна и насочваща за по-нататъшната индивидуална работа с детето.

Средствата за проследяване на резултатите от образователния процес се прилагат:

- текущо: чрез ситуации, включени в хорариума по отделните образователни направления.
- на входно, междинно и изходно ниво: чрез ситуации – също включени в хорариума на образователното направление.

При 3-годишните деца се прилага скрининг тест, съобразен с възрастта на децата, а при установяване на проблем с тях ще се работи целенасочено за преодоляването му, което на тази възраст все още е възможно.

Скрининг тестът обхваща всички най-важни аспекти на детското психическо развитие и осигурява по-голяма детайлност и прецизност на оценката и е ограничен във възрастовия интервал на три години.

Скрининг тестът е първа стъпка за създаването на по-цялостна и всеобхватна програма за комплексното подобряване на различните двигателни, познавателни компетентности, езиковите умения на децата, както и уменията им за адаптация и социално взаимодействие в предучилищна възраст, за да се постигне тяхното балансирано и конструктивно личностно-емоционално развитие.

Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование – деца, учители и родители

Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето го прави необходимо.

По желание родителите могат да се запознаят с тази педагогическа система, както и периодично и своевременно да получават информация за развитието на децата им, за спазването на правилата в детската градина и за приобщаването на децата към общността.

За осъществяване механизма на взаимодействие е необходимо още:

1. Ангажиране на местната власт, обществения съвет и родителския актив при решаване на проблеми по прибирането и задържането на децата, подлежащи на задължително предучилищно образование и при решаване на въпроси, свързани с подобряване на материалната база.
2. Засилване на взаимодействието с родителския актив, обществения съвет и екипите за обхват за постигане на синхрон между семейството и детската градина във възпитанието на децата.
3. Изискване съдействие от родителите при подготовка и провеждане на различни мероприятия в детската градина.
4. Изготвяне на табло за информация и здравна просвета на родителите.
5. Провеждане родителски срещи за:
  - а/ - Запознаване на родителите с Програмната система и Правилника за дейността на детската градина.
    - Изисквания към родителите на 5 и 6– годишните деца, относно подготовката на тези деца за училищно образование през следващата учебна година
    - Разговор с родителите по отношение очакваните резултати от проследяването на постиженията на децата им.
    - Разговор с родителите по отношение опазване здравето на децата
  - б/ - Запознаване на родителите с техники за превенция и преодоляване на тормоза и насилието.
  - в/ Беседа с родителите за здравната профилактика на децата.
  - г/ Готовност за приключване на учебната година.
  - д/ Изискванията към новоприетите деца.
6. Разясняване на родителите необходимостта и задължителния характер на подготовката за училище.
7. Системни консултации с родителите, относно постиженията на децата им, запознаването им с индивидуалните темпове на развитие на децата, обсъждане на съвместни подходи и механизми за развитие на децата.
8. Прилагане на всички мерки за недопускане на безпричинни отсъствия и фиктивно записани деца.
9. Организиране на информационни срещи с родители за подкрепа на деца с проблеми в езиковото развитие.
10. Съвместна дейност с родителите и читалището в селото в подкрепа на усвояването на българския език.
11. Запознаване родителите с набелязаните мерки, относно постигане на по- добри резултати в постиженията на децата.

Стремежът на педагогическия екип на детската ни градина е чрез разработването на тази програмна система да осигурим пълноценно детско развитие и възможност:

- Детето да е спокойно, щастливо, уверено, успешно да навлиза в социалния свят, в познанието и творчеството;
- Родителят да помага на детето да разгърне своя потенциал, да се чувства уверено и като равностоен партньор с учителите;
- Учителят да постига удовлетворение и по-добри резултати в ежедневната си работа с децата и родителите.